

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Egy évre 2 korona 50 fillér. fél évre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Csendes munka.

Az Alföldön megindult az aratás. Ami termést adott a jóságos ég, azt tehát nyugodtan arathatjuk le s nyugodtan takaríthatjuk be. Hangsúlyozzuk, hogy — nyugodtan, mert ez tetézi a jó termés áldását. Hisz fölsöleges magyarázni, micsoda nagy előny az, amikor semmi különös esemény, sem békétlenkedés, sem elégtelenség, sem munkás zavargás nem akadályozza az aratás munkáját. Már pedig úgy látjuk, hogy sem most, sem a munka folyamán ilyesmitől nincs okunk tartani.

Ezt a nagy előnyt, hogy csendes aratási munkát biztosított nekünk, egyenesen a mi gondos és bölcs földművelésügyi kormányunknak köszönhetjük. A munkásokról és munkaadókról szóló, pár év előtt létrejött törvény áldásait éri az egész gazdaságosság. S a munkások maguk úgy e törvény révén, mint a földművelésügyi kormány egész szociálpolitikájából, amely különösen a munkás- és cselédpénztári törvény által jutott kifejezésre, azt a nagy megnyugvást merítették, hogy sorsuk iránt megvan a szeretetteljes érdeklődés, hogy munkájuk megbecsülésben és méltatásban részesül s helyzetük javítására állandó gondot fordítanak.

TÁRCA.

Borter főhadnagy.

A kis boszniai helyőrség tisztje együtt maradtak ebéd után a kantin külön szobájában. Künn esett az eső, főm csöppjeiből mintha valami szürke fátoly szűrődött volna, mely ráborult mindenre. Egyike volt azoknak a rettenetes delutánoknak, a mikor az unalom agyongyötri, szinte megöli az emberek lelkét. A szobában nagy csöndesség volt, így hallották meg, a mikor Borter főhadnagy egyszerre felsóhajtott. Mindenki feje fordult. A kemény, daliás ember pedig, a kinek olykor hetekig sem hallották szavát, a ki híres volt a kérielhetetlen szigorúságáról, kibámult a nagy szürkeségbe, arcin a meghatottság nyomain látszottak.

— Mi bajod főhadnagy úr? — szólt hozzá Garten Miklós, a kadét.

A főhadnagy nem válaszolt. Csak nézett, nézett ki a szürkeségbe, aztán csöndesen szólt, szinte magának mondva:

— Milyen szomorú idő! Az ablakon lepergő esőcseppek szinte olyanok mintha könnyek volnának...

Hirtelen elhallgatott. A tiszték egyre

Az aratás megkezdődött s ime, az ország egyetlen pontjáról sem kaptunk hírt, mely a munkások zavargásáról, jogtalan erőszakoskodásáról, vagy követelésekről szólna. Pedig néhány év előtt már-már veszedelmes jelleget kezdett ölteni nálunk az agrárszociálista mozgalom s lázongások, véres zendülések és sztrájkok voltak napirenden, amelyek roppant mélyreható agitációnak voltak a következményei.

Ezeknek a veszedelmes tüneteknek vetett véget a lex Darányi. Ez a törvény, a maga bölcs szigorúságával és humanus méltányosságával kivette az agitátorok kezéből a fegyvert s az állami jogrend mellé sorakoztatta azokat, akik még nemrég a bujtotatóknak tarták ki füleiket. Amint ez a törvény életbelépett, egyszerre megszűnt s azóta nem is ismétlődött az arató-, földművelő munkások közt mesterségesen szított szociálista-mozgalom. Ez az igazságos, szigorú, de humanus és gyakorlati törvény egyszerűen lehetetlenné tette a szociális igazságokat. E törvényben a mezei munkások épp oly szigorú védelemben részesülnek, mint a munkaadók s ha bármelyik félnek kedve volna megszegni a törvényes formák közt létrejött megállapodásokat, vagy egyszerűen akarna keresni a törvény szaka-

sza között, gondoskodva van a törvényben, hogy az igazság mentül gyorsabban s mentül szigorúbban érvényesüljön.

Ez a törvény, most már tapasztalatból mondhatjuk, kitűnően bevált. Az aktualitás adta meg létesítésére az impulzust, de a gyakorlati érzék valószínűleg meg úgy, ahogy a szükségnek és viszonyoknak legjobban megfelelt.

Csak elgondolni is szörnyű, mily válsággal fenyegette az egész közgazdasági életünket az agrár-szociálistus továbbfejlődése és teljes kibontakozása. Csak az kellett volna még, — pedig ez a veszedelem igen közel volt — hogy a mi fő jövedelmi forrásunk: a föld terménye, amely az utolsó percig ki van téve az időjárás gyakran kegyetlen szeszélyeinek, még a mezei munkások, a bujtotatók és a fölbujtított szociálisták kényekedvére hagyassék. Hogy kilegyünk téve annak, hogy a mi termésünkől az időjárás változandósága mellett megmarad, még be sem tudjuk takarítani, vagy csak olyan árban, amely túlzás a jégverésen.

A gazdának úgyis elég baja van az utóbbi esztendőkből az árhanatlás, gyöngé termések, egyre növekvő terhek és igények mellett csakugyan a tönk szélére kellett volna jutni mezőgazdaságunknak, ha az a szociális

jobbán elcsodálkozva néztek rá. Rideg, zárkózott ember volt Borter főhadnagy. Mint embert nem tudta kiismerni senki, mint katonatiszt egyike volt a legkiválóbbaknak. Suttogtak valamit, hogy valamikor a lovasságnál szolgált s hogy végre idekerült ebbe a kis bosnyák faluba bakatisztnak, annak van valami nagy története. Bizonyosat nem tudott senki, de arra esküdni mertek volna, hogy Borter főhadnagyot e pillanatban annak a régi történetnek az emléke bántja. Unszolni kezdték, hogy beszéljen, majd megkönnyebbül. Borter főhadnagy elmosolyodott.

— Igazatok van, egy régi történet. Bécsben, az ulánusoknál szolgáltam, mint hadnagy. Az apám mint ezredes. A tisztí bálon megismerkedtem X. gróf tábornok leányával. Járatos lettem a családhoz, beleszerettem a leányba, az meg én belém. Ezt meg is mondtuk egymásnak. Az apám észrevette a dolgot, puhatolózott és nemsokára rájött, hogy azt a leányt nem szánták nekem, és nem is adnák semmiképen. Azért tehát rám parancsolt, hogy szépcskén szüntessem be a tábornokéknál a látogatásaimat. Én persze éppen az ellenkezőt cselekedtem. Feljártam, még aztán titokban is találkoztunk a mikor a leány anyjával künn sétálgatott a Práterben, vagy

a városban. Mindig tudtam mikor és hova mennek. Már menyasszonynak és vőlegénynek tekintettük egymást. Én elmondtam a leánynak mindent, az akadályokat, ő csak azt felelte mindig: szeretlek, meghalnék nélküled. Tudtuk, hogy rendes úton nem boldogulunk, azért elhatároztuk, hogy ha majd bál lesz náluk, én feljövök, s majd a leány az egész társaság előtt megkéri az én kezemet. A bál napja elérkezett én éppen öltözködtem a mikor egyszerre betoppa a szolgálattelvő altiszt, és hozza a parancsot, hogy azonnal menjek a kaszárnyába, onnan pedig egy szakasz ulánussal tüstént utazzam Prágába és maradjak ott harminc napig. A parancs apámtól az ezredestől jött. Én elolvastam egyszer, kétszer, aztán elmosolyodtam és a parancs hátára ezt irtam: »Majd holnap!»

Komoly szándékom volt elmenni a bálra, de nem mehettem még sem, mert egy óra mulva betoppant atyám, akivel szörnyű jelenetem volt. A bál nélkül esett meg, de Prágába sem mentem. Ezért aztán haditörvényesek elé citáltak és megfosztottak a tisztí rangomtól. Közben nem volt rá mód, hogy még hírt is halljak a leányról. Azon a napon aztán, mikor mint közlegény javában pucoltam a lovat az istállóban, beállt egy parasz-

mozgalom, mely néhány év előtt oly vakmerően felütötte fejét, bölcseséggel és erélyvel el nem fojtatik csírájában.

Az a törvény, mely a szocialista mezei munkások mozgalmánknak nemcsak az elfajulását, de további fönnállását tette egyszerűen lehetetlenné, oly törvényhozói alkotás, melyért az egész ország hállával tartozik D a r á n y i n a k. Ennek a törvénynek jóságát, gyakorlati hasznát élvezzük mindnyájan, amikor most a jó termést áldásos, csöndes munkával aratjuk le.

Okleveles szegénység. A középiskolai oktatás nagy gépezete pompásan működik. Fölül teletömik minden esztendőben eiszósz-tályos diákokkal, alul aztán hull belőle tömegesen kifelé az érettségis ifjak ezere. Egy pillanatilag tétovázva állanak az ifjak, kezükben a vadonat új érettségivel, mint a kis csirke amely fölött az imént pattant meg a tojás héja, — aztán csak szétrebbenek az élet számtalan tekervényes útjain: neki az idegen nagyvilágnak, a csalódásnak.

Az a rendszertelenség, az az aránytalanság, amely minden dolgunkat jellemzi, itt sem hazudtolja meg magát. Hiszen hazánk az az ország, amelynek népe jórésben fakalyibákban lakik, együtt a disznóval, tehennél, de e mellett negyven millió országaházat épít. Nálunk kap 400 ft fizetést a néptanító, aki 30 éven át nevel nemzedékeket és nálunk nyer százezer koronát az a lónevelő, akinek a lova elsőnek fut be a Szt.-István napi versenyen. Nálunk kerül ki minden esztendőben néhány ezer ifjú az érettségi vizsgából, míg az alsó rétegekben, a mélységekben a népesség fele irni-olvasni se tud. Az egyik fele diplomás ember, a másik fele irni-olvasni nem tudó: lehet ennél szebb megosztás?

Hogy társadalmunk képtelen elviseelni azt a rengeteg tömeget, amely egzisztenciáját a szellemi munkára alapítja, az ma már nyilvánvaló. Régebben elértük e tekintetben a telítettség fokát; ami ez után következik, az már mesterséges küzdelem és erőszakosko-

dás a munkamegosztás törvényével, — ami előbb-utóbb katasztrófa-hoz juttat bennünket.

A munkásproletáriátus fekélyét egy százdalon keresztül is elviseli az életerős társadalmi test, de a szellemi proletárság pusztítása rohamos. Mert a szellemi prolektár igényletes és mindent inkább és könnyebben képes feláldozni, mint igényeit. A diplomás családok, sikkasztókat, tolvajokat, akikkel az utóbbi időben mind sürűbben találkozunk a napi bünkrónika rovatában, nem a véletlen szeszélye veti a felszínre, hanem a társadalmi élet törvényes kényszerűsége és nem kell Malakiás proféta jóstehetségével birni annak a megjövendölésére, hogy ezek az előkelő bünesetek nem sok idő múlva a mindennapi általánosságot fogják képezni a bünkrónikában.

Mit fog csinálni és mire készül az a pár ezer ifjú, aki most boldogan szorongatja kezében az érettségi bizonyítványt? Es azok a folyton szaporodó ezek akik jóvőre, két év múlva meg azután hullanak ki éretten a középiskola gépéből? Apáik munkájához visza nem térhetnek, mert hiszen legnagyobb részüket éppen azért látta el tudományos előképzettséggel az apja, mert a maga munkakörében nem látta fia tisztességes megélhetésének lehetőségét Mit csinál? Ügyvédnek megy? Lehet szerencsés, de a dolgok törvényszerűsége immár a napi kenyeret sem biztosítja az ügyvédnek. Orvosnak megy? A városok tömve vannak orvos prolektárokkal, a falvakban pedig az igazvonó állat fardozása mellett is a legnyomorúságosabb az orvos élete, mert a tudatlanságban elmerült a nép a kurukslót elibehelyezi az orvosnak. Mérnöknek megy? Hol van nálunk gyárparipar, fejlett gazdasági élet, amely a mérnök keresetét biztosítja? Közigazgatás? — Államszolgálat? A hivatalok tüön túl tömve vannak évtizedekre, fiatal erővel. Maganhivatalok? A legmagasabb protektorok birkóznak egy-egy hivatalozgai állásért.

Nagyszű emberek, akik okosakat gondolnak és bolondokat beszélnek, keserves szemrehányásokkal szoktak ilyenkor illetni a

társadalmat. Senki se akar dolgozni — zokogják búsan; betűvető rabbszolga, irodamoly, tintaféreg akar lenni minden ember. Holott ott van a szabad világ, a munka végtelen mezeje, amelyen olyan független és olyan boldog lehet mindenki.

Tudományos pálya? Hiszen ma holnap a forint napszámért körmőlő dijnoktól is érettségi bizonyítványt kívánnak, csak hogy el tudják valamiképpen helyezni a középiskolából kikerülő emberáradatot. Hatvan biztos forintot meg a egyáltalában senki sem kereset meg a szellemi munkájával, ha érettségi bizonyítványadta képessége nincsen.

Az ajtónálló szolga mélységes sajnálattal van eltelve a tekintetes úr iránt akinek méltóságán alul van az, hogy borralvalót fogadjon el, de azért hivatalos kötelességében áll, hogy rendszeren ruházkodjék, tisztességes lakásban lakjon, úri emberhez illően éljen feleségestől, gyerekestől, kutyástól, macskástól, — nagyot mondunk — napi három forint fizetés után.

A földi élet legdragább kincsét adja az ember a diplomáért: az ifjuságát, a legragyogóbb tavaszi napokat. Es kapja érte cserébe fiatalsága végén a bizonytalanságot, ha nem éppen a nyomort és nélkülözést. Mindenki tudja ezt; nem kell fölfedezni és mégis törli magát a világ az iskolai képeztés után, amely még világosabbá teszi a látást, fölismerhetőbbé a szükségét és türehtetlenebbé a nyomort. Nem a vakság hajtja tehát az embereket a szellemi proletárság örvényébe, nem is az ürhatnáság, hanem az a halvány sugár amely ebből a bizonytalanságból még feljéle dereng. Másfelé nincs menekülés sehol és ha itt bizonytalan a boldogulás, amoda lent meg rettenetes a bizonyosság.

Szép világ ez nagyon. Áldja meg az isten, aki kitalálta!

A gazdasági kongresszus és a kivándorlás.

A múlt hónapban Siofokcn megtartott gazdakongresszus rövid egymásutánban voltaképpen már a második egy hónap alatt és dacára az idő rövidségének, amely a miskolci

fiu egy levéllel. Csak ez volt benne.

„Mi történt magával. — Miért nem jött el? Talán megdondolta a dolgot? Tudom, hogy voltak akadályok, de most beszélni akarok magával, jöjjön fel hozzánk azonnal. Adé!.

Visszafeltem, hogy én közember vagyok már, elvesztettem a tisztí rangomat, az istállóból nem mehetek vízbe, majd változnak a dolgok; ha igazán szeret, varni fog türelmesen. Ha akarék, se mehetnék, mert hatvannapi kaszárnya-áristomom van.

Erre a levélre is kaptam választ. Csak ennyit: »Fogadjá részvéteket, de nem vagyok abban a helyzetben, hogy közemberekkel érintkezsem.«

Mintha fejbe ütöttek volna. Ugy éreztem magamat. A levelet eltettem. Attól kezdve úgy éreztem magam, mintha halálos beteg volnék. Egyszer láttam még a leányt az utcán, köszönni akartam, de elfordította a fejét. En azután kértem áthelyezésemet. Tirolba kerültem. Két esztendő telt el. A másodiknak az elején olvastam a lapokban, hogy a tábornok énya férjhez ment Felsenberg gróf ulánus-örnagyhoz. Az én nagybeteg szívem meghalt. Egy évvel azután történt, hogy atyámat a király kitüntette s ő a kitüntetés helyett kegyelmet kért számomra a királytól. Megkapta.

Engem, ki őrmester voltam, kineveztek tisztihelyettesnek s athelyeztek Triestbe, hol az ezredes elmondotta, hogy néhány hét múlva megjön a hadnagyi kinevezésem is, akkor ismét athelyeznek, hogy hová, nem tudja. Néhány nappal azonban a kinevezés előtt kaptam egy levelet. Megismertem az írást, Felsenberg őrnagy felesége azt írta, hogy néhány nap múlva hadnagy leszek. Ő kivitte, hogy a férje ezredéhez tegyenek. Gyakori vendége leszek; titkolva a mulat. Ha majd személyesen beszélhet velem, akkor szolgat bővebb magyarázatokkal, most csak annyit ír még, hogy ne gondoljak felőle semmi rosszat, de epedve várja a találkozást először — négy szem közt.

Haragosan gyűrtem össze a levelet. Válaszom ez volt.

»Grófné! Ön gyalázatosan viselkedett velem szemben, de jegyezze meg, hogy én nem leszek eszköz, ki tudhatja, hanyadik eszköz, hogy gyalázatosan viselkedjék a férjével szemben. Mint közlegény én nem kellettem önnek, mint hadnagy én utasítom vissza Önt. Nincs mit magyarázni a mi helyzetünkön, a mi becsületes emberek előtt világos. En meg fogom Önöket látogatni hisz a viszonyok kényszerítenek, de jaj Önnek, ha egy pillanatra is másképen mer

velem szemben viselkedni, mintha először látott volna életében.«

A levelet elküldtem. Egy pillanatilag nagyon brutálisnak tartottam a dolgot, de aztán eszembe jutott minden és megbékültem a tettemmel. Nem vagyok gróf, apám polgárember volt és érdemeivel szerete rangját, büszke volt és becsületes. En is az vagyok.

Negyednap megkaptam a kinevezésemet és rögtön utaztam új állomásomra. Közel tizenyolc órát ültem vasúton s mikor megérkeztem, egy régi jó barátom fogadott a vasúton és pedig azzal a hirrel, hogy pihenhetek. Felsenberg ezredes nem kívánja, hogy elmenjek a felesége temetésére, hiszen nagyon fáradt lehetek. Hanem másnap reggel beszélni akar velem.

Kabultán hallgattam a szavakat. Majd rémületen kérdeztem:

— Az ezredesné temetésére? Hat meghalt az ezredesné? Hogyan? Mi történt?

— Tegnapelőtt délután kiolvagolt, lovával együtt leesteg egy szikláról s összezúzta magát. A szikla alatt találták meg. Senki sem tudja megérteni, hogy merészkedett oda lóhaton, valóságos istenkisértés még a legjobb lovasnak is.

Siettem a kaszárnyába, átöltöztem és mentem a temetésre. Mikor a temetőből

és síófoki kongresszus közt eltelt, az előkészítő bizottság ez alatt is nagy anyaghalmozatot dolgozott fel hasznosul és célszerűen.

Ez az anyaghalmozás azonban a gyakorlati kivételre nem éppen alkalmas. M. a. két év előtt megtartott szőlészeti ankett alkalma-
kor is rámutattunk arra, hogy a gazdaközön-
ség érdekében megtartott kongresszusok nem
állanak helyes alapon akkor, mikor a szegény
földműves vagy ipáros érdekében akarnak
ugyan valamit tenni, de éppen ezeket a leg-
jobbban érdekelt feleket nem is engedik soha
tanácskozási során szóhoz jutni. Nem elég
ám, hogy azt a szegényszerű kizsálda pa-
rasztot elhívják arra a kongresszusra, hogy
végighallgassa: milyen szép és ékes szavak-
kal akarnak az urak az ő során segíteni, ha-
nem módot és alkalmat kell nekik adni arra,
hogy maguk mondják el a s r a k n a k e
mivel lehetne hát rajtuk segíteni?

Tessék hát kiválasztani, — a szolgál-
róság vagy községi jegyző útján — a földmü-
vesek közül is néhány arra való embert,
akik a gazdakongresszuson előszóval képesek
előadni és elő is adják, milyen bajokban
sünylenek, mi okozza, hogy annyi cseren
hagyják el évről-évre az édes hazát; — aztán
kérdézenek meg olyan egyéneket, akik már
kint voltak Amerikában, de onnan visszatérni
kényszerültek, mondják meg milyen intézke-
dések tartanak jónak, hogy azokkal a
külföldön az állam szolgáltatnák lehetne.

Mert így csak sötétben való tapoga-
tás minden kongresszusi bölcsekedés és
még a legraktikusabbnak látszik a kivándor-
lás kérdésében, a következő évő intézkedések
fogantatása:

1. Az útlevelek kiadása díjának feleme-
lése.

2. Irodák létesítése a külföldön, a jobb
átvonulási kikötőhelyeken, mely irodák a megér-
kező magyar alattvalókat az állomáso-
kon fogadják, útbaigazítással ellátják és jó,
olcsó tartózkodási helyről, valamint élvezhető
táplálékot jutányos áron gondoskodnának,
amivel előréb vennék annak, hogy ezeket a
szegény kivándorló véreinket a szállodások,
vendéglők, ügynökök és kalauzok kizsarol-
ják.

3. A katonaszökevényekre néve akként
intézkedni, hogy aki 1—2 éven belül vissza-
tér és itthon önként jelentkezik, arra bünte-
tést ne rójanak.

4. A kivándorlás útírányát Fiume felé
terelni, hogy az útköltség címén ma előre
kiadott rengeteg összeg idehaza maradjon.

5. A konzulátusok és követségek részé-

visszajöttem, tüstént hivatott az ezredes.
Csak most láttam, mennyire meg van törve.
Mikor beléptem, helyreli kínált meg s csak
annyit szolt:

— Magánygyben kerétem. A felesé-
gem mieköt kilovagolt, — e szót szomorúan
hangsúlyozta — egy csomagot adott at. Mi
van benne: nem tudom, hiszen le van pe-
csételve, de hozzáim intézett levelében arra
kért, hogy önének adjam at, mert ami ebben
meg van írva, ahhoz csak önének van joga.
Miért: nem tudom.

Ime a csomag, én tiszteletben tartom
egy halott titkát. Előttém titok marad örökre.

— Előttém is, ezredes úr; feleltem.
Nem értem az egész dolgot arra esküszöm,
de én sem akarom kutatni a halott titkát.
E szavakkal a kandallóba dobtam a csoma-
got. Némán álltunk a tűz előtt, a mint emész-
tette a papircsomót. Egy lap fölperdült a
zsaratnok közül s rajta egy pillanatil el le-
hetett olvasni e szót: N a p l ó m. — Azután
semmivé lett minden.

Némán fogtunk kezét az ezredessel.
Künn épen olyan bús idő volt, mint most;
és ablakon úgy peregett alá a vizesppek,
mintha könnyek lennének.

Nemeskéri Kiss József.

ról barátságosabb eljárás a kivándorlókkal
szemben.

Ha ezeket figyelembe veszik és az erre
illetés tényezőket megvizsgálják, akkor siker
fogja koronázni a megkezdett munkát, mert
ez esetben a nép meggyőződik róla, hogy
azok, akik erre kötelesek, tényleg a szivükön
viselik a ő sorsát. Ekkor aztán majd igénybe
is veszik az irodák közreműködését.

Ugy a miskolci, mint a síófoki kong-
resszus jónak találta és el is fogadta ezeket
a pontozásokat, sőt a belügyminiszter és a
földmivélségi miniszter is helyeseknek is-
merte el ezeket s ezek alapján is fogják életbe
léptetni a kivándorlási irodákat, amelyek el-
lenőrzéséről kellően gondoskodnak.

Ez irodák felállításánál kétségen kívül
a legfontosabb az lesz, hogy ezek vezetésé-
vel olyan egyének bizsánanak meg, akik a helyi
viszonyokkal ismerősek, akik nem őstellik a
faradságot, hogy maguk is ellenőrzik és
közéjükbe és kimennek maguk is az ér-
kező vonatkozhoz, ott az útasokkal szóba ál-
lanak, elhelyezésüket és ellátásukat ellenőrzik,
valamint azt is, hogy idegen, gyanús alakok
közéjükbe ne férközzenek és ki ne zsarolhas-
sak, be ne csaphassák a szerencsétleneket.

Szóval, olyan megbízottakra van szük-
ség, akik tudjanak a néppel banni, beszélni,
akik megértik a lelki állapotát és ha annak
a szüksége forog fent, hogy bárkivel szem-
ben is megvédelmezzék a gondjaira bizottakat:
személyesen és a legerélyesebben járjon
ebben el.

A konzulátusoknál, nagykövetségeknél
ma ezekkel a mi földhöz ragadt szegényvé-
reinkkel olyan durván bánnak a hivatalno-
sok, hogy — ha bajuk van — már nem is
igen mernek odamenni. Mert amit elérnek:
csak annyi, hogy gorombaszkodnak velük.

Hamburgban, Brémában, Amsterdamban,
Rotterdamban, Hock of Hollandban,
Génuban, (a Dél-Amerikába kivándorlók
helye), százzal és ezrelével leselkednek lel-
ketlen, aljas ügynökök, akik a kivándorlókat
megrohanják, lakást szereznek neki és ezért
olyan árakat számítanak fel, amennyiért elő-
rangú szállodában is teljes ellátást lehet kapni.
Azonban ez egészen természetes, mert hi-
szem ezek az ügynökök senkitől proviziót
nem kapnak és csakis a prédából élnek.

Nagy súly fektetendő ezért arra, hogy
az irodák vezetője állandó összeköttetésben
legyen a kivándorlókkal, hogy — ha valahol
ilyen visszaélés történik, úgy azonnal szem-
élyesen léphessen közbe és teljhatalommal
legyen felruházva minden tekintetben, hogy
dolgaiba a konzulátusoknak beavatkozni joguk
ne lehessen, kivéve az olyan eseteket, me-
lyekben erre államjogi szempontból szük-
ség van.

Ezek a legfőbb és legsürgősebb ten-
endők és ezeket minél előbb életbe is kell
léptetni. Ezeknek az irodáknak a fentartási
költsége nagyrészt visszatérülne az államnak
egyfelől az útlevelek díjának felemelése, más-
felől a törvényhatóságok csekély hozzájárul-
lása révén.

A községek szívesen áldoz pár fillért,
ha tudja, hogy polgártársa a külföldön nin-
csen magára hagyva, hogy gondoskodva
van róla az idegenben is, hogy kellő véde-
lemben részesül, — ha szükséges — a konzul-
átussal szemben is.

Ezeknek az irodáknak a vezetői azon-
ban csak magyarok lehetnek, akik az illető
állam nyelvét bírják és a kikötő városokban
ismerősek. A vezetők mellé pedig olyan
segédőrök osztandók be, akik az idegen ajkú
kivándorlókkal is tudnak érintkezni.

A gazdakongresszus is így vette mind-
ezeket figyelembe Miskolcon és Síófon és
épp ezért örömmel üdvözöljük munkáját.
Csak arra figyelmeztetünk: ne hagyják so-
kaig húzódni a dolgot. A legfőbb siker az
intézmények gyors életbe léptetésétől függ.
A sikert pedig mindnyáján magyarok, tiszta
szívből kívánjuk.

A szegedi kamara a kereskedésről.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara
1901-ről beszámoló évkönyve a kereskedés
ügyét hosszabban tárgyalja. Igen helyes és
megfontolandó a jelentésnek bevezető passzusa;

mely így szolt:

„Valóssággal divatos dolog ma a ke-
reskedelemnek a legkülönfélébb tendenciákkal
való tamadása és a hangulatcsinálás mindaz
ellen, ami összefügg a kereskedés céljaival
és érdekeivel. És mivel a hangulatkeltés nem
marad meg az elmélet terén, immár egész
sor panasza van előttünk arról, hogy a ke-
reskedés különféle szakmaiban nagyon sok
existenciát emésztett föl a legitím kereske-
dői hivatások ellen való izgatás, mely ellen
komoly eszköz nem áll az érdekeltet rendel-
kezésére.”

Majd így folytatja a jelentés:

Még csak a tervszerű sorakozás ak-
ciójaig sem jutottak el a kereskedők és hi-
ányozvan a szükségessé összetartás, a kamarák-
nak és a kormányzatnak sincs kellő mértéke
a bajok megítésére és orvoslására. Mikor a
kereskedelem rossz helyzetéről van szó és
a súlyos karókról, akik ebből az országg köz-
gazdaságát érik, szinte első helyen kell hang-
súlyozni azt a kívánságot, hogy a d a s s é k
m e g a m a g y a r k e r e s k e d e l m e n e k
a r é g s ü r g e t t e t t t ö r v é n y e s s z e r v e z e t k ö t e l e z ő t e s t ü l e t e k f o r m á j á b a n, melyekben
egyesítve, a közgazdasági életnek ez az
intelligens eleme meg fogja találni a módot
jogos és a nemzet vagyoni gyarapodásával
is összhangzó érdekeinek céltudatos képvisel-
teletére.

A kereskedők általános és me g o s z t
o t t s z e r v e z e t t e b e n t e l j e s a l l o s a g g a l ö s s z e
v o l n a k g y ű j t e t t ö k a z a d a t o k é s b i z o n y t é k o k
arra, hogy jelentékeny károkat okoz
éppen az irányzatok befolyásolt népek a
kereskedelem közvetítő hivatásának üldözése
akár a hazai termények és készítmények ér-
tékesítésénél, akár a nép különféle szükség-
leteinek fedezésénél, amint pedig általános ez
a törekvés, helyenkint oly értékesítési
és fogyasztási szervezetek létesítésével, ame-
lyeknek vezetői egyrészt szintén egyéni ér-
dekért és haszonért szerepelnek a n é p m e n t é s e
t é r é n, másrészt pedig még a hozzáértés hiányával is fokozzák a közgaz-
dasági károkat.

És egyéb érdekeiket is eredményeseb-
ben szorgalmaznak a kereskedők az ő s z e r v e z e t e i k
á l t a l, mert módjukban állana ügy-
szóval pontról-pontra megjelöli az adatokat,
melyek annyiszor ismételt, de mindaddig nem
teljesült követeléseik mellett szólnak. Ezen
követelések közül való a házallási ügy t ö r v é n y e s
r e n d e z é s e, melynek híján kiszámíthatatlan károsodásokat visel a
detail-kereskedés, míg viszont a régi pátens
alján álló mai gyakorlat, a háziipar címén
való házallás, avagy hetivásárlatgatási privi-
légium nem használ senkinek. Sem a fogyasztó
közönségnek, melyet ebben is hagyományosan
megtévesztenek, sem a gyáriparnak és
nagykereskedelemnek, melyek megtalálják a
maguk eladási piacait akkor is, ha végre t ö r v é n y
á l t a l s z a b á l y o z z á k a h á z a l l á s k é r d é s é t.

Sürgetően kéri ezt immár a kerület
érdekelt köréi és talán most már sikere lesz a
kérsüknek. Hiszen Ausztriában máris el-
készült a házallási törvény tervezete és be-
hatóan tárgyalja azt az ottani parlament
iparügyi bizottsága kifejezetten azon az al-
pon, hogy a vámközösség föntartása esetére,
a kölcsönösség szem előtt tartásával állapítja
meg az új törvény rendelkezéleit, ami szük-
ségszerűleg maga után vonja a kérdés nálunk
való rendezését is. De különben is és min-
denképp halaszthatatlan ügy a házallási ügy
szabályozása, mert a visszaélésekkel szem-
ben csak korlátolt oltalmat nyújt az, hogy a
törvényhatóságok, sőt immar a nagyobb
községek is sorban megalkotják a házallást
tiltó szabályrendeleteiket.

Ezen lényeges védelmet alig nyújtó sta-
tutumoknak általános követelése mutatja, hogy
kivált a nyílt üzleteket érintő szakmaiban
mily sürgős szükségét éri a házallás tör-
vényhozási rendezésnek. Ezt és a vidéki ke-
reskedelem, kapcsolatosan pedig a helyi
vevőkre és fogyasztókra utalt ipari üzletek
szorongatott helyzetét igazolja az is, hogy
az érdekeltet szigorúan ragaszkodnak a meg-
rendelés-gyűjtési törvény intézkedéseinek ér-

lyes keresztülviteléhez. Elvileg is következetesen ragaszkodni a kerület iparosai és kereskedői ahhoz, hogy a megrendelés-gyűjtési tilalom alól kivételek ne engedélyeztetésenek és hogy ne fosztassék meg a kereskedés attól a védelemtől, melyre a fővárosi és külföldi versenyyel szemben, a jelenlegi szomorú forgalmi viszonyok között kétszerezsen utalva van.

A kerületünk kereskedői nagy általánossággal mindeddig megóvták azt a hirtelenséget, hogy itt a fizetésképtelenségek inkább a kényszer által előidézett esetekre szorítottak és amennyiben az elmult évről a csodányitások aránylag nagyobb számát kell följegyeznünk, a mindeddig kedvező statisztikának megromlását valóságosan az esztendő óta tartó üzletpangás idézte elő és a kerület egyes pontjain az a jelenség, hogy a fogyasztási szövetkezetek agitatórius versenye egyenesen a kereskedők tönkretételére irányul. Annál sajnósabb pedig ez a néphungulat helytelen irányításával és a társadalmi és felekezeti igazítások megegyedhetlen eszközeivel a verseny, mert kerületünkben a kereskedők helyesen és hazafiasan arra törekednek, hogy fokozott mértékben terjesszék a hazai ipar gyártás készítményeit, amely nemzeti kötelesség teljesítésében a kereskedelmet lelkesen támogatja immár a vásárló közönség is.

A szegedi kamara ismételten foglalkozott a kartell-kérdéssel és a többség álláspontja az, hogy kivanatosnak mutatkozik az ügy törvényes rendezése s oly állami hatóság létesítése, melyhez a kartellek bejelentendők és amely aztán csak a fogyasztó közönséget jogosulatlanul megkárosító kartellek ellen volna hivatva óvat emelni. Ebben a kamarai határozatban tehát két irányelv jutott kifejezésre. Az egyik az, hogy nem szabad a közönséget korlátlanul kiszolgáltatni a vállalatok káros megállapodásainak. A másik az, hogy a kartellek erős eszközt és elbíró külföldi vállalatok versenyével szemben, az amúgy is nehéz viszonyokkal küzdő magyar ipart sem szabad elzárni oly egyezményektől, amelyek megvédhetik a hazai ipar és iparfejlesztés érdekét anélkül, hogy a fogyasztó közönség rovasára a kiszakmányolási terére lépnének, vagy valamely jogos közérdeket sérténének.

Ujdonságok

Szentes, 1902. július 13.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete, mint erről már hírt adtunk, f. hó 14-én, holnap délieltől 9 órákor közgyűlést tart a tül a kurcai tanácskozótérben, E közgyűlés 21 ügyet felelőleg tárgysorozatában általánosabb érdekű ügyek a következők: Belügyminiszteri határozat a dr. Molnár Jenő ország. képviselő miként leendő fogadtatása tárgyában kelt városi közgyűlési határozat ellen benyújtott fölébeírásra. — A városi főorvos fizetését megállapító megyegyűlési határozat bemutatása. — Tanácsi jelentés arról, hogy az ebadóalpból kölcsön vett 10000 korona és a közmunka váltáspénztárból kölcsön vett 4000 korona viszatérített. — Tanácsi jelentés öv. K. i. s. Mihályának a szegedimenedékház részére tett 4000 koronás alapítványáról. — Körtvélyessy Sándor ajánlata a Vecseri Lajos-féle porta megvétele tárgyában. — P. ass. Ferenc alkaptány fegyelmi ügyében hozott alispáni határozat.

— **Közgazgatási bizottság.** A nyári szünetet tetszett ki minden tekintetben Csongrádvármegyei közgazgatási bizottságának f. hó 10-én tartott rendes havi ülésén, melyen az előadónak alig volt mit referálniuk. Az ülésen Cs. a t. ö. Zsigmond dr. főispán elnököl, aki a megnyitás után bemutatta a bi-

zottságnak Traub József újonnan kinevezett törvényhatósági kir. állatorvost ama reménynek kifejezése mellett, hogy a nevezett abban a kitűnő szellemben fogja szolgálni a vármegye állategészségügyét, ahogy azt a Szegedre áthelyezett elődje: Tóth József főállatorvos szolgálta. A Fiuméből hozzánk áthelyezett és hivatalos állását most elfoglalt kir. állatorvos megköszönte a szives fogadtatást és ígérte, hogy minden tehetségevel parkolni fog az állategészségügy érdekének hasznos szolgálatait tenni. C. a t. ö. Lajos dr. alispán jelentette be ezután, hogy a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta a közigazgatási bizottságnak azt a határozatát, mely az alispánt a szentes-mindszenti törvényhatóságai között még kiépítetlen szakasza földmunkájának inségmunka-ként leendő kiépítésére utasította. Bemutatja ezután a különböző törvényhatóságú útszakaszok homokozása és szikagyagozása munkálatainak valálalaba adására nézve megtartott zárt ajánlati versenytárgyalás eredményét és az ennek alapján megkötött szerződéseket, miket a bizottság utólagosan jóváhagy. A szakelődámanyok során csupán egy esongrádi adóügy idézett fel hosszabb vitát a pénzügyigazgató és a bizottsági tagok közt. Ülés vége délelőtt fél 12 órákor.

— **Az egyenes adók reformja.** Budapestről írják, hogy az egyenes adók reformjára vonatkozó törvényjavaslat előmunkálatait már teljesen befejezték a pénzügyminisztériumban. A napokban már hozzáfognak magának a törvényjavaslatnak részletes kidolgozásához. A pénzügyi kormányknak ugyanis az a célja, hogy a tervezetet esetleg nyilvánosságra hozza és általános megvitatás tárgyává teszi. A törvényjavaslatot, dacára, hogy a munkálatok szerényen haladnak, aligha fogják már az ősszel az országgyűlés elé terjeszteni, mert a következő ülésszak első felére már most is igen nagy munkaanyag vár.

— **A fegyencipar szabályozása.** Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter Plósz Sándor igazságügyminiszterrel egyetértően megkezdte a tárgyalásokat a fegyencipar végleges szabályozása ügyében. Illetékes körök véleménye szerint, ezt az oly rég húzódozó kérdést végre sikerülni fog megoldásra juttatni és ezzel a kisiparosoknak minden alkalommal hangoztatott jogos panasza tárgyatlanná lesz. A tárgyalásoknál azt a megoldást tartják szem előtt, mely a kisipar érdekeinek lehető védelme mellett nem hagyja figyelmen kívül a modern büntetőjog az az elvét, hogy a hosszabb szabadságvesztésre ítélt büntetésük kiállása idejében hasznos munkával foglalkozhassanak és annak révén megjavíttassanak. A kereskedelemügyi és igazságügyi kormányknak eme együttes intézkedése a kisiparosok körében érthető örömet fog kelteni.

— **Az algyői új vashíd.** Algyő alatt állandóan nagy erővel dolgoznak az új vasúti híd vasrészein. A vízben a két part között bent állanak már a hatalmas köllabák, amelyek felszerelésén kora tavasz óta dolgozik a magyar államvasútak gépgyára. A híd három nyílása már teljesen be van építve, most a negyediket dolgoznak. Ez a rész 50 méter hosszú s 20 méter emelhető belőle az esetre, ha a víz magasra árad s ha egyébként az úszó járművek közlekedésének akadályos lenne. A gépgyár augusztus hó végére teljesen befejezi a híd vasfelszerelését, amikor aztán rövidesen megtörténik a régi híd vasserkezetének áttolása is. Ezt a munkát szeptember hó végére tervezik végrehajtani.

A rendkívül érdekes technikai művelet megtekintésére sokan készülnek a fővárosból is Algyőre lerándulni. A régi híd vasserkezetének az új hídlabakra való az áthelyezése két nap alatt fog megtörténni és ez alatt Vásárhely—Szeged közt csak átszállással lehet közlekedni. A régi hidrészeket amerikai csavarok segítségével tolják át az új hídlabakra, melyeken megerősítik és ezzel be lesz fejezve ez a két év óta készülő nagy műszaki munka.

— **Az állategészségügyi törvény módosítása.** Az állategészségügyről szóló 1888. VII. törvény cikk egyes intézkedési ellen már régebb idő óta merültek fel panaszok a gazdaságközönség körében. Különösen gyakori a panasz a törvény 26-ik szakasza ellen, amely szerint a ragályos betegség gyanúja alatt levő állatokat a hatóságok rendelkezésére le kell bunnakozni. Ez a rendelkezés igen gyakran temérdek károkat okozott, eltekintve attól, hogy a ragályos betegség következtében amúgy is igen nagy károkat szenvednek a gazdák. Jász-Nagy-Kun Szolnok vármegye törvényhatósága most benyújtott kérvényében az állategészségügyről szóló törvény módosítását kéri a képviselőháztól. Több hézag pótlásán kívül ugyanis arra kéri a törvényhozást, mondja ki, hogy a ragályos betegségekben elhullott, illetve lebunkózott állatok becsülés szerinti értékét az állam térítse meg. A bőven megindokolt kérvény bizonyára élénk visszhangra fog lelni nemcsak a képviselőházban, hanem az egész hazai gazdaságközönség körében is.

— **Aratók harca.** Horgoson véres verekedés történt f. hó 10-én két csoport arató között és a verekedésnek emberélet is esett áldozatul. Beretvási János gazdálkodó jókora darab földet bérelt a horgosi határban, amelyről most aratja a termést. Két csoport munkás dolgozott a földön és az egyik hamarabb elvégezte a kiszabott munkát, mint a másik; ezért hat a szorgalmasabb átmentek a másik csoport földjére, hogy segítsenek nekik és egyszersmint keressenek is valamit. Ebből tamadt aztán a nagy verekedés, amelynek folyamán Túrú Mihály és Ferencz egy kaszafelő kövel ügyvágta fejbe Lupsa i Andrást, hogy rögtön kilocsessant az agyveleje és félholtan terült el a földön. Az esetet rögtön bejelentették a szegedi kir. ügyészségnek, ahonnan Rígó Endre dr. h. vizsgálóbíró járt kint a helyszínen, hogy a vizsgálatot megejtse.

— **A helypénz érdekében.** Papp László városi főszámvevő jelentést tett a polgármesterek arról, hogy a piacok alkalmakor nincsen rendőr kirendelve s hogy — mert kevés a rendőr, hetivásárok és vásárok alkalmára se vezényel ki a kapitányság a megfelelő helyekre rendőröket, akik a helypénzesdőknek asszisztálnának, ennek a következtése pedig mulhatatlanul a helypénzjövdelem csökkenése lesz. Mátéffy Ferencz dr. polgármester ez előterjesztés következtében és arra való tekintettel, hogy a helypénz egyik jelentékeny bevételi forrását képezi a városnak, elrendelte most a kapitányságon, hogy hetivásárok és országos vásárok alkalmakor a Weill-féle csárdánál nyáron reggeli 4 órákor, télen reggeli 5 órákor mindig legyen kint ezeltűnd rendőr, hogy az országos vásárok idején 3—3 napra a helypénzesdők mellé mindig rendeltessék ki 2—2 rendőr és hogy a rengörök általában kötelességüknek ismerjék a helypénzesdöket minden tekintetben a leghathatósabbban, támogatni, ahol szükséges csak segítségére lenni.

— **Moly-pille a kisteleki szőlőben.** Kistelekről írják lapunknak, hogy ott a közszőlőben a moly-pille kezdi pusztítani a szőlőreményekre jogosító szőlőtermést. A veszedelem még nem általános ugyan, amennyiben eddig csak egyes helyeken fordult elő: de ahol eddig felépített, annal érzékenyebb kárt okozott. A szőlőteleajdonosok minden lehető elkövetnek ugyan a veszedelem elhárítására, de eddig kevés eredménnyel, mert az övszerű liaszalt kénvirágfüstölés nem bizonyult valami jó ovószernek.

— **Elárverezett hid.** A száz méter hosszú algyói artéri fahidat, mely már nagyon rozott állapotban volt, a mult szombaton árvereztette el a vármegye. Az árverésen Herglőz István dr. dorosmai főszolgabíró, Albert ényri Antal dr. várm. főszépvisező és az államépítészeti hivatal részéről Regdon Géza kir. mérnök vett részt. A hidat, mely annak idején 2000 koronára költséggel épült, most, mint legkisebbt igéző Szabó Károly vásárhelyi kövcsinester vette meg 1200 koronáért; aki a megvegyt fealkotmányt záros határidő alatt tartozik helyéről elkarantálni.

— **A szegvári rablójlikos ügye.** Salánki István előtt, aki háromszoros rablójlikossággal vádolva állott február 15-én a szegedi esküdtségi bíróság előtt, f. hó 7-én hirdették ki a kúria ítéletét. Salánki Istvánt, akit nagyapja, nagyanyja és egy kis unokahúga meggyilkolásával vádoltak, az esküdtszék verdiktje alapján 15 évi fegyházra ítélte a bíróság, mert — mint büntársat — bűnösnek találta három rendbeli — rablással párosult — gyilkosság bűntettében. Az elítélt védelme útján semmisségi panaszal élt ez ítélet ellen. Így került az ügy a kúriához, mely a semmisségi panaszt elvetette és a szegedi esküdtségi bíróság ítéletét jogerősnek mondotta ki. Ezt a megfőlébbezethetetlen ítéletet hirdették most ki Salánki István előtt, aki a rabságban máris nagyon megtört, pedig retentő bűnnek csak most kezdődik a kalváriája. A fiatal rablójlikos lesújtva hallgatta az utolsó ítéletet, melynek elhangzása után a bíróság a vádlótat átadta a királyi ügyésznek az ítélet végrehajtása végett. Salánki Istvánt a szuronyos porkolbái visszakísérték a csillagbörtönbe, ahol most már csak rövid ideig marad. Csak éppen addig, amíg tizenöt esztendőre megvetik a feje alját valamelyik fegyházban.

— **Rendőri statisztika.** A rendőrkapitányság június havi tevékenységével a következő statisztikai adatok számolnak be: Előfordult június hóban 5 bűncselekmény az emberi élet és testi épség ellen, 20 lopás, 12 egyéb cselekmény a vagyon ellen, 4 egyéb büntetett és vétség és 24 kihágás, mely mind a közigazgatási hatóságok ügykörébe esik. Nyomozást teljesített a rendőrség június hóban, ügyészi utasítás folytán 4. járásbírósg megkeresésére 2, főjelentést folytán. Hivatalból 5, összesen tehát 11 esetben.

— **Hullaboncolás Horgoson.** Egy kis csecsemő halt meg Horgoson a napokban, gyanús körülmények között. A szegedi büntető törvényszékhez legalább olyan értesítést küldtek a gyermek haláláról, mintha a kis árthatlanság büntény áldozata lett volna. Ennek folytán a törvényszék Rígó Endre dr. helyettes vizsgálóbíró és Balassa Péter dr. törvényszéki orvos a napokban kiutaztak Horgosra, ahol a csecsemő hulláját felboncolták. A boncolás aztán megállapította, hogy a pici teremtés természetes halállal mult ki.

— **Magyar dalársulat a központban.** A Depszér Károly Kossuth-téri központi szállodájában Cs. Szabó Sándor magyar dalostársulata tart előadásokat. Tegnap este volt a dalostársulat első előadása, mely arról győzött meg bennünket, hogy a szolid műsor mellett is élvezetesen nyújthatnak a mi magyar dalostársulataink, ha nem lépnek is a német zengerőik sikamlós lejtőjére. A Cs. Szabó Sándor magyar dalos társulata minden tekintetben szolid és a mellett olyan jó, hogy egy-egy estét kellemesen szórakozhatik mellette a közönség.

— **Elvesztették a pénzüket.** Két nő jelentkezett f. hó 12-én a rendőrkapitányságon azzal a keserves panasszal, hogy f. hó 11-én este a kun szent-mártoni vasút állomásán elvesztették a pénzüket, egy 10 koronás papírpénzt és most nem tudnak tovább utazni. A kapitányság táviratilag kereste meg a szomszédos hatóságot, hogy az esetet nyomozza ki és az eredményről tegyen ide távirati jelentést.

— **Szegedi országos vásár.** Szegeden a f. hó 26-án kezdődik az ez évi nyári országos vásár a jószágvásárral, mely bezárólag f. hó 28-ig tart s amelyre vézmentes helyekről mindenféle lábasjószág, tehát sertés is szabadon felhajtható. A kirakodó vásár augusztus 3-ig tart Szegeden.

* **A t. hölgyközönségnek.** Csak egyszer próbáképen rendeljék meg a csodahatású valódi angol szépitőszert, az u g o r k a t j e t és megfognak róla győződni, hogy ezen csodaszerral azonnal eltávolít seplőt, nájfoltot és mindenféle tisztatlanságot az arczról és a bőrt üdév, fiatallá varázsolja. A párisi és bécsi kiállításokon aranyéremmel kitüntette. Ara 2 korona; hozzá való valódi angol u g o r k a s z a p p a n 1 kor. p o u d e r 1 kor 20 fill. Valódi angol minőségben kapható Balassa Kornél gyógyszerárban Temesvár, a hová minden postai rendelés czímzendő. Kapható minden gyógyszerárban. (1)

Értesítés.

A szentesi iparos ifjak önképző köre kezelése alatt levő Ifj. Zsoldos Ferencz úr által tett 200 koronás alapítvány két 100 koronás részletben 1 évre kölcsönül adatik. Felhivatnak azért az Önképző kör azon pártoló tagjai, kik e kölcsönt igénybe venni óhajtják, hogy a f. hó 17-én tartandó választmányi ülésig e célból az elnöknl jelentkezzenek.

Irodalom.

Költészet és eszmék alkánján at visszanevze a mult ködébe, csupa lelkesítés, mámoritasság, nagy eszmék, vágy, nagy események ünnepeire, nagy csaták diadala vagy kétségbeesett vesztése a mit látunk. Mintha nagyobb stílyú lett volna az emberek eleje, úgy tűnik fel nekünk. De ez csak látszat. Kezdünk rájönni lassanként, hogy a görög nép, a kirkórl mi azt hiszkük, hogy az emberiség boldog gyermekezeit eltek az optimizmus karjai közt, tulajdonképen egy komoly, söt szomorú nép volt, a kikkne irodalmából váltak ki mind maig a legnagyobb tragikusok. A közép-kor maga csupa parádé ugyan, trónralépések, csaták, lovagi játékok, de ma egyetlen napunkban több az eszmei tartalom, mint volt akkor 10 esztendőben. De mégis pietással nézték az ünnepeleket, a díszmeneteket s egy-egy nagyobb csoportosulás történetét megemlegették a nézőknek unokái.

A Világtörténetnek most megjelent 165. füzetében két szép királyasszony trónralépte ünnepeinek díszmenetei és csöduletei vannak egykorú képekben felelevenítve. Katalin orosz czárnő és Mária Terézia koronázási ünnepeinek két részlete.

Közgazdaság.

— **A cs. kir. Adriai biztosító-társulat** 1901. évi üzleti jelentése (a 63-ik a társulat fennállása óta), a melyet a folyó év április hó 30-án megtartott közgyűlésen terjesztettek elő, a következő fontosabb adatokat tartalmazza:

Az életbiztosítási ágban 43,575.083 korona tőkéről szóló 7894 ajánlat volt elintézendő, melyre nézve 40,043.226 korona tőkéről szóló — az előző év 35,434.510 korona tőkével szemben — biztosítási kötvények állítottak ki. A biztosítások átlag az év végével 237 és fél millió korona tőke és 612.744 korona járadékfizetésesekben, minél fogva a tőkebiztosításoknál 16,955,764 korona tiszta szaporodás mutatkozik. Díjakban 10,031.421 korona vétettet be. Halálesetek után, valamint a biztosítottak életbenleltek esedékes fizetések 4.882.299 koronát igényeltek, míg a függőben maradt károkért 790.113 korona helyzetett tartalékba.

A néhány év előtt létesített s idővel 600.000 koronára összegyűjtött, a kamatláb

lászállításra szolgáló pótdíjtartalek 500.000 korona ezidei átutalás által 1.100.000 koronára emelkedett s így az életbiztosítási osztály díjtartalekai és a díjátvitelek 1901. évi december 31-én 63.573.742.70 koronát tesznek ki. Az elemi (üz és szállítmány) biztosítási ágazatok díjbevételei 19.391.818 koronára rügnek. Viszontbiztosításokért 8.821.148 korona lön fizetve és a kárfizetések, a viszontbiztosítási rész levonásával, 6.639.173 koronát vettek igénybe, míg a függőben maradt károkra, a viszontbiztosítási rész levonásával, 1,210.256 korona helyzetett tartalékba. Mindkét biztosítási ágazat díjtartaleka 11.273.150 korona, levonva a biztosítási részt 6,075.680 korona. Kielégítő módon fejlődik az 1900. év utolsó hónapjában bevezetett betöréses lopás elleni biztosítás és remélhető, hogy ezen, a közönség igényeinek minden tekintetben megfelelő ágazat a külföldhöz hasonlóan hazánkban is mindinkább tért fog magának hódítani.

A kamatláb leszállításra vonatkozó pótdíjtartalek emelésére átutal 500.000 korona után, a mult évi 12,476.62 korona egyenleg átvitel tekintetbe vétele mellett 1.046.140.88 korona nyereség mutatkozik. Ezen nyereségből az életbiztosítási osztály rendelkezési tartalékára 72,984.20 korona, az általános mérleg rendelkezési tartalékára pedig 109.000 korona utaltatták át, mialtal az első helyen említett tartalék 720.000 koronára, utóbbi pedig 1,000.000 koronára emelkedett. Az idei osztalék a mult évihez hasonlóan 160 koronát tesz ki részvényeinkent. A tartalékok immár 73 millió koronára emelkedtek, még pedig díjtartalekok címén (saját számlán, azaz a viszontbiztosított rész levon.) 63,989.650 kor., kamatlábszökkenési pótdíjtartalek 1,000.000 korona, nyereség tartalék 6,674.983 korona és ártolyam ingadozási tartalék 1.628.537 koronára.

Gazdasági és üzleti értesítés.

Szentes, 1902. július 12.

Határunkban egész erővel megkezdődött az aratási munkálat, és ha a tegnapi esős idő — mely a kukorica ültetvényekre igen szükséges volt — közbe nem jő, akkor határbeli termésünk fele le van aratva.

A búza termés, mely egészésgesen fejlődött mind ez ideig 7—8 mmzát igér 1200 nyszögles föld holdanként. — Árpa hasonlóképen.

A hét utolsó felére erős, szeles idő keletkezett, mely az ó-búza arát ezen idő alatt 50—60 krt emelte mmknt.

Buza 78—79 klos mm. 7 f. 80; 76—77 klos mm. 7 f. 50—60 krt.

Uj árpa köble 4 frt. 40.
Ó árpa köble 4 f. 80 krt.

Kukorica köble aprózemű 4 f. 90; 5 frt. lófogy köble 4 frt 40—60 krt.

Hízott sertés elsőrendű 49—50 krajcár; alsóbbrendű 47—48 krt. klonként tiszta vágszóra.

Népesedési mozgalom.

Születtek 1902. évi júl. 5.—12-ig.

Balog Imre, Nagy Sándor, Hamaa Zsuzsánna, Lakos Juliánna, Téii Juliánna, Tóth Etelka, Szabó Anna, Malkócs Pal, Szepesi Janos, Tirpák Antal, Dóczi Iona, Házeró Szabó Lidia, Tasnádi Anna Eszter Mária, Bihari Béla, Tóth Juliánna, Pulya István.

Házasságot kötöttek: Nagy Lajos Tóbiás Joánal.

Meghaltak: Dögei Mária, 73 éves szervi szivbaj. Szabó Bálint 40 éves, öngyilkosság áskvázás által. Boda Amália 2 éves, bélhurut. Egétő Lidia 1 éves, höröglob. Abonyi Tóth Etelka 1 éves, véletlenül vízbe fulladt. Óze Rozália 2 hónapos, bélhurut. Körözi Juliánna 16 éves tüdőgümőkör. Lovas Imre 42 éves, öngyilkosság lövés által. Molnár Juliánna 6 éves, vörheny. Dancsó Rozália 28 éves tüdőgümőkör. Lóvi Rozália 71 éves, idült veselőb. Feuerer Erzsébet 16 hónapos, tüdőhurut. Dudás Szabó Sára 80 éves, aggkör. Buzi Imre 7 hónapos bélhurut.

Felelősszerkesztő: **BÁNFAI LAJOS.**
Társzerkesztő: **MÁTEFFY LAZSLÓ.**
Kiadótalajdonos a „Szentes és Vidéke” könyvnyom

Asztag-biztosításokat tűz ellen a legolcsóbb díj mellett biztosit

Az „Assicurazioni Generali” Szentesi főgynöksége:

A Szentes-Videke takarékpénztár.

Hirdetmény.

A Szentes vidéki takarékpénztár tulajdonát képező vásártéri Tóth Árpád féle ház kedvező fizetési feltételek mellett eladó, vagy haszonbérbe kiadó.

Ugyszintén az intézet hivatalos helyisége mellett lévő, eddig Jakó Mihály által bérelt bolti helyiség is azonnal kiadó. 6—1

Az igazgatóság.

KIADÓ FÖLD.

Özv. Csikányi Károlyné

vekerzugyi 71 hold földje tanyaépülettel f. évi Szt. Mihály naptól kezdődőleg haszonbérbe kiadó. Ertekezhetni a tulajdonossal a gimnázium után levő házánál. 3—1

Sarkadi Nagy Istvánnak

I-só tized 347 számú házána saját termésű bora van eladó; hektoliter száma és lepecsételt literes üvegekbe eladó 26 krajcárjával.

2644/902. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Mindszenti takarékpénztár végrehajtónak Schönfeld Simon végrehajtást szenvedett elleni 6000 kor., tökéketelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. járásbíró, mint területén lévő Mindszent község belterületén fekvő a mindszenti 2845 sztkvben A. 7 221/a. hrsz. alatt felvett ház és udvarra, 2000 kor., továbbá a mindszenti 2849 sztkvben A. 7 221/b. hrsz. a felvett ház és udvarra 800 koronában ezennel megállapított kikéltési árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi augusztus hó 30-ik napján délelőtt 9 órakor Mindszent község házána megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltési árban alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsarának 10 százalékát vagyis 200 koronát és 80 koronát készpénzben, vagy oadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentes, a királyi járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi június 12-én.

KATKICS,
kir. albiró

Özv. Stammer Sándorné házánál egy korcsmahelyiség, mely eddig Lóvi Lipót által van berelve, a jövő év jan. hó 1 től kiadó. 2—1

ÉRTESETÉS!

A Focziére Pesti biztosító intézet szegedi főgynöksége a helybeli ügynökséget redm ruházta.

Ezért tisztelettel fordulok különösen a gazdaközönséghez, hogy, tűzbiztosítást, épületek, asztagok és takarmány rakományokra, kedvező feltétellel biztosítani fogok. Továbbá élet, baleset, betöréses lopás, és jég biztosítást olcsón eszközök. — Ertekezni lehet I. tized 657. számú lakásomon.

tisztelettel:
Reinisch Mihály.

50 évi siker!

Eszéki ARCKENŐCS és eszéki SZALVATOR SZAPPAN

ellátoltja a szepőt, májtoltot és a bőr összes tisztálanságát

Valódi család a DIENES J. C. „SZALVATOR” gyógytárából

ESZÉKEN FELSŐVÁROS:

1 tégely eszéki arckenőcs ára : 70 fill. és 1 kor. 1 drb. Szalvator-szappan „ 1 korona 1 tégely kézi paszta „ 1 „ 90 fillér.

Lyoni rizspor kis dohoz 1 kor. nagy dohoz 2 kor. Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészektől és megfelelnek tökéletesen a 71.012 számú B. rendelésnek. 10 9

Főraktár BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyyszerész

VI. Király-utca 12. és Andrássy-út 29.

A női szépség

előjárására, tekeleteslektüre és fe tartására legkitünőbb és legbiztosabb a

FÖLDES-réle

MARGIT-KRÉM

mely gyógyítja, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsírmertes. Törvényesen védve.

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít sz plót, májtoltot, pattanást, bőrkakát (Mittezer) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat, redőket, himi helyeket és az arcot fehérré, simává s üdévá varázsolja. 5 - 4

Legkitünőbb övszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor. Margit hölgyor (3 féle szinben) 1-20 kor., Margit szappan 70 fillér, Margit foggép (Zahnpasta) 1 kor., Margit arcvíz 1 kor.

A közönség megtévesztését célzó utánzatoktól óvakodjunk!

Postán utánvétellel vagy a pénz ölzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész, Arad. Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszert kereskedésben.

Főraktár Szentesen:

Bozóky György és Gombós László

KOKSZ.

Első rendű légszesz vagy gyári (dió) kokszt őszi szállításra jutányos áron beszerezhető.

Csepléshez igen alkalmas jó minőségű kőszén olcsó árért kapható.

4—2

Sarkadi N. Ferenc kereskedőnél.

özv. Béna Sándorné IV. t. 8/b. sz. háza

384 m² szőlős kerttel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Ertekezni lehet ugyanott.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyártások Budapest Váci-körút 63. sz. által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

2 1/2 és 3-vasú 12 lóerős, szalmakarók, továbbá járgány-csészlőgépek, löhrecsészlők, tisztító-rosztók, konkolyosók, kuszáló- és arató-gépek, aratógépek, boronák.

Columbia-Drill legjobb sorvölögépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morszóók, drátók, örlő-malmok, egytemes acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek, kivonatok ingyen és bérmentve kellenek.

Lincolni törzsgyárunk avilág legnagyobb locomobil- és csészlőgép-gyára.

